

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEČ« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Samogoltnost naših klerikalcev.

Konec.

Na občnem zboru »gospodarske« zveze, ki v začetku naglaša, da ima »Gospodarska zveza« izključno le »gospodarski namen«, je mlad duhovnik, ki ne razume prav nič drugega, kakor delati po »Slovencu« prepričano, predlagal, naj »Gospodarska zveza« razširja časopise. Kakšna je taka gospodarska zveza, ki ima namen časopise naročevati ljudem, tega ni tako lahko razumeti.

Zopet dalje je neki Oranič predlagal, naj se bogoslovci (lemenatarji) uče v bogoslovju knjigovodstva, da bodo lažje prodajali ali kakor sami pravijo vodili konsume in zadrage. To je lep gospodarski namen, da se bodo duhovniki učili za prodajalničarje in knjigovodje.

Vedite pa, da je vse to pisal »Slovenec«, koliko so pa še govorili skrivnih stvari, kako napeljati in nastaviti mreže, da bodo prej imeli vse trgovce, kmete, žagarje i. t. d. v svoji oblasti.

Nam je tako obelodanjenje dober nauk, da spoznavamo, kaj so klerikalci in kakšne namene imajo.

Naše mnenje se vedno bolj utrjuje, da rečemo brez pretiravanja, če se ne bodo naši kmetje in posestniki o pravem času zbudili, potegnili bodo gotovi ljudje čez vso Kranjsko debelo rjuho in bodo delali pod njo tako, kakor bo njih sveta volja. Kmet bo ves vpisan v zadruge ali posojilnici, on ne bode mogel prodati niti enega cveka iz gozda ali repa iz hleva, ne da bi določili konzumarji ali zadrugarji, kako in kaj.

To bodo zares lepi časi! Kmet, veseli se jih! Verjemi tudi to, pobožni kmetič, da bi prišla kmalu čez te taka suha leta, ko bi ne bilo stranke, ki odbija vse te napade na tvojo osebno in lastninsko svobodo. To je tista stranka, ki se imenuje liberalna. Ona je odvrnila že mnogo nesreč, ki bi jih radi spravili pobožni konzumarji in zadrugarji na tvojo skrbipolno glavo. Le napredni ali liberalni stranki se bodeš imel zahvaliti, da ne bodeš še tako naglo suženj na svojem posestvu. Ta stranka ima med seboj moke, ki se ne boje divjanja dr. Šusteršiča, ki velja na Kranjskem za »malega boga«.

Napredna stranka je rešila tudi kmetijsko družbo, ki se ne peča s politiko, da jo niso dobili v roke razni žlindrarji in ji vplenili njenega denarja. Napredna stranka je rešila deželno blagajno, da niso po nji padli katoliški konzumarji in zadrugarji in popraznili do zadnjega krajcarja v svojo nenasitno malho. Napredna stranka nadalje vedno stoji na straži in zasleduje, kje prebrisani »katoličani« nastavljajo pasti, da bi kaj ujeli.

Vsak dan trikrat se spomni, da, dokler bode stala napredna stranka, bodeš prosto dihal, ko pa ta pade, zadržgani bodo zanjko okoli vratu in potem ne bode nobene pomoči več.

Hribovski.

„Amerika-večerl.“

Dopis. [Dalje.]

Od tistega časa je začela naša kmetija pešati. Tedaj smo začeli klicati v Avstriji po brambenih postavah, ki bi zabranjevale ameriške pridelke v Avstrijo, ali otežkočile po uvoznih davkih ameriško tekmovanje. In boj se je začel med evropskimi državami, druga se je proti drugi zapirala, kajti vsaka država si je hotela za svojo kmetijo zavarovati vsaj notranji trg. Industrije so se snovale v teh državah, da dobijo domači trg za svoje kmete. Zaradi tega se kmetje niso toliko protivili, ako so industrijalci zahtevali od države brambne davke za svoje izdelke proti drugim državam, zlasti proti Angliji in Ameriki. Tako se je položil temelj k združitvi kmetije z industrijo.

Amerika se vsega tega ni ustrašila, ker Američani dobro vedo, da imajo produktivni ljudje v Evropi še dovolj opravka s tem, da odpravijo marsikaj srednjeveškega, kakor fevdaliteto in z njo zvezano latinsko šolo, to zastarano izrejo mladine za moderno tehnično delo. Izvojevati se morajo vsa sredstva za izgojo pripravnih delavcev, katere Amerika pozna brez zgodovine fevdalnega gospodarstva, absolutističnih vladarjev in vladnih sistemov, kakor tudi ne preživlja milijone trotoev, ki so jih ti sistemi imeli skupno.

Izvažanje ameriških kmetijskih pridelkov se množi od leta do leta. Tako n. pr. je iznašalo to izvažanje 1890. leta 1360 milijonov zlatih goldinarjev, 1900. leta pa 1690 milijonov. K temu tekmovanju pa so pristopili še Argentinja, Rusija in Balkan.

Uvažanje industrijalnih izdelkov iz Amerike v Evropo kaže isti boj in isto zmaganje Američanov. Glavno blago, ki prihaja iz Amerike v Evropo, je premog, železo, jeklo in stroji. To so najvažnejše stvari. Amerika že sedaj izvažata za svetovno potrebo tretjino premoga. Ameriški premog najdeš tudi že v Evropi, zlasti na jugu: na Francoskem, v Italiji, Španiji in Levanti. Amerika ima najboljši in najcenejši premog. Za prevažanje taistega

ima celo posebno brodovje. 10 metrskih stotov najboljšega premoga stane

na Angleškem v zlatu gld. 5:50

» Nemškem » » » 4:50

v združenih državah Amerike . . . » » » 2:75

Ameriška unija izdeluje toliko jekla, kakor vsa Evropa skupaj. Stroje in sestavine mostov razpošilja Amerika v vse dele sveta, sama pa potrebuje teh predmetov več, kakor vsa Evropa. Za železnice v Aziji in Afriki pošilja Amerika stroje-lokomotive, vagone in ladije. Tudi Rusija dobiva ravnotisti material večinoma iz ameriške unije. Leta 1900 se je čez en milijon ton (10.000 metrskih stotov) tega materiala izvozilo iz Amerike v Rusijo. Se nadaljuje . . .

V Kranju, 13. septembra.

Razpušteni so deželni zbori, in sicer spodnje- in zgornje-avstrijski, solnograški, štajerski, koroški, moravski, sleski in predarlški.

Potrčil je cesar preosnovno volilnega reda na Koroškem.

Umrli je voditelj tržaskih Slovencev in bivši dolgoletni državni in deželni poslanec tržaski, g. Ivan Naberger na svojem posestvu na Proseku. Pokojnik je imel hude boje z Lahi in se je na merodajnih mestih večkrat krepko zavzel za naše narodne pravice. Bodi mu zemlja lahka!

Nagla sodba v Zagrebu. Ko je bila razglašena v Zagrebu nagla sodba, so se nemiri hitro poglobili. Nastal je zopet mir in red.

Italijanski kralj je obiskal nemškega cesarja. V Berlinu so v ta namen priredili velike slavnosti. Oba vladarja sta povdarjala potrebo trozveze.

Kmeti upori na Laškem. V Kandoli je začelo štrajkati 400 kmetov, ker se z graščaki niso mogli zediniti glede plače. Zastavili so vse dohode, da drugi kmetje niso mogli priti na delo. Orožniki so zaman izkušali odvrniti štrajkujoče kmete od njih nakan. Nek orožniški stražmojster je bil nevarno ranjen. Med tem je došlo vojaštvo, katero so razjarjeni kmetje sprejeli s kamenjem. Več vojakov je bilo ranjenih. Vojaštvo je bilo vsled tega primorano streljati na uporne kmete, izmed katerih je bilo

PODLISTEK.

Sobotno pismo.

Kakor se kaže, so se kranjski klerikalci sv. Petru precej zamerili. Že skoro 4 tedne tepe to naše dobro ljudstvo s sušo. Zaman sem iskal pravih vzrokov, ki so sv. Petru potisnili to tako hudo šibo v roko. Baš zadnji šenčurski shod mi je pa odkril jednega prvih vzrokov. Klerikalci delajo po svojih shodih — in teh je jako mnogo — samo vodo; to pa gotovo sv. Petru ni všeč, vsaj je to njegova specialiteta, da pošilja o svojem času vsem dobrim in slabim roso in dež. Vkljub po klerikalnih shodih toliko prelite vode vlada na Gorenjskem pravcata egiptovska suša na polju, po kapnicah, vodnjakih in v Kreuzbergerjevi elektrarni. Ni še tako dolgo, ko je toliko za opravo mesta Kranj skrbni oče Koblar obiral mestne očete v svojem slaboglasnem »Sl. L., ker niso hoteli pri Kreuzbergerju naročiti za mesto električne razsvetljave. Za to previdnost mestnih očetov so pa meščani njim lahko hvaležni, ker drugače bi morali zadnje minole tedne korakati v temoti zvečer od Petrčka ali Golarja ter bi se jim prav lahko pripetilo, da bi zašli v nepravo vežo ali pritiskali na nepravo kjuko, kakor se je primerilo nekoč pri belem dnevu našemu gimnazijskemu ravnatelju, ko je zjutraj podil dijak iz postelje, pa je zašel v sobo, kjer je še spavala gospodinja in njena mlada hčerka.

Tudi Koblar Tone bi jim moral biti hvaležen, ker drugače bi tudi on taval pozno v noč od kegljanja iz

pet ubitih, deset pa ranjenih. Šele, ko so poslali tja še 150 orožnikov in pomnožili vojaštvo, se mir ni več kalil.

Pogajanja burskih odposlancev z angleško vlado so se razbila. Buri so odpotovali v Amsterdam, kjer izdajo okrožnico, v kateri bo pojasnjeno, da so Angleži snedli besedo. V isti bodo pozvali vso Evropo, naj pomaga Buram v boju za njih narodni obstanek. — V Londonu so imeli dne 2. t. m. delayci velik shod, na katerem so proglasili vojno v južni Afriki za nepravilno.

Dopisi.

Iz Šenčurja. Dne 30. avgusta t. l. smo imeli Šenčurjani dokaj zabave. Zjutraj pri maši je bral naš župnik namesto dnevu primerne govora o angelih varuhih škofov list. Seveda ljudje, siti že enakih neslanosti, so pospali po cerkvi, da se je župnik jezil in ropotal nad toliko brezbriznostjo. Župnik je pač pozabil, da vedna farbarija (četudi škofova) več ne vleče. Časi Kamosa so zdavno minuli. Ti, ki bero pri nas »Slovenski Narod«, vedo, kaj bero, vedo pa tudi, da klerikalci proklinjajo in sovražijo »Narod« zato, ker ljudstvu odpira oči, pere klerikalcem kosmato vest ter odkriva njihova brezbrojna sleparstva. Da ukazuje škof radi »Narodovcév« javne molitve, nam je prav; molite vi za nas (dasi ste sami bolj potrebni molitve), liberalci pa bomo molili za vas in vašega škofa, da mu Bog dá pravi um in pamet ter spoznanje, da uvidi, kam ga njegov besni oproda Žlindrovič drvi. Tako bode skupna molitev pomagala obema strankama.

Iz Leseca. (Premovanje konj.) Dobili so darila, oziroma priznanja naslednji posestniki: Lovrenc Legat iz Rodna za šestletno kobilo 70 kron, Franc Kosel iz Smokuča za štiriletno kobilo 20 kron, Anton Zupan iz Záspe za osemletno kobilo 20 kron, Janez Bernard iz Záspe za petletno kobilo srebrno svetinjo, Lovrenc Vojvoda z Bohinjske Bistrice za sedemletno kobilo 30 kron, Alojzij Gašperin iz Zirovnice za štiriletno kobilo 30 kron, Janez Cotelj z Dovjega za sedemletno kobilo 40 kron, Martin Zernec iz Zabreznice za petletno kobilo srebrno svetinjo, Janez Mihelič iz Noš za šestletno kobilo 20 kron, Jožef Dornik iz Podhoma za triletno kobilo

»Stare Pošte« po pravcati vaški temi domov. To pa bi lahko bilo usodopolno za njegovo vitko in deviško telo, kajti noč ima svojo moč.

Nikakor bi se pa ne mogel njegov cilinder v taki višini izogniti pogubonosnim nočnim močem. Zato pravim, ko bi imel Koblar le še kaj krščanske hvaležnosti, moral bi jo sedaj dejansko pokazati mestnim očetom.

Minuli ponedeljek smo imeli Kranjci v svoji sredini ljubljanskega škofa, ki je birmoval otroke klerikalnih in liberalnih starišev, liberalce pa še posebej v svoji pridigi. Oni, ki so že imeli večkrat priliko poslušati tudi druge govornike, so vsi jedini, da dosedaj še niso imeli prilike nikjer občudovati take čudne mimike, kakor jo ravno kaže ljubljanski škof v svojih govorih.

Kranjske klerikalne korifeje so se jako trudile, da bi bil škof kolikor možno slovesno sprejet; a vkljub vsej agitaciji v cerkvi in zunaj cerkve je bil sprejem docela klavern ter se niti primerjati ne more z onim pred petimi leti. Takrat smo ga sprejeli z odprtimi rokami, z ljubečimi srci, z res odkritosrčno navdušenostjo. Takrat smo ga smatrali kot angelja miru in sprave, kot višjega duhovnega pastirja, ki bo pomiril in ublažil domači bratomorni boj.

Pa varali smo se; in razočaran je sedaj škof pri sprejemih. Vé naj ljubljanski vladika, da so ga s pravo odkritosrčno navdušenostjo in ljubeznijo sprejeli Ljubljanci le pri prihodu v Ljubljano; z istimi čutili sprejela so ga prva leta nekatera mesta in trgi, kakor

40 kron, Janez Skumavec iz Zgornjih Laz in Franc Resman za triletni kobili vsak srebrno svetinjo, Luka Grilec iz Zapuž za triletno kobilo 14 kron, Janez Šavl s Kupljenika za triletno kobilo 20 kron, Jože Zupan in Andrej Jalen iz Hlebecev za štiriletni kobili vsak srebrno svetinjo, Jožef Stare iz Nomena za triletno kobilo 50 kron, Franc Benedičič z Globokega za štiriletno kobilo 30 kron, Mihael Ambrožič iz Mojstrane za triletno kobilo, Janez Resman s Polja, Janez Vovk iz Hraš in Janez Dolar iz Zagorice, vsi za dveletne kobile srebrne svetinje, Janez Kunstel iz Hraš za enoletno kobilo 20 kron, Janez Legat iz Lesec za dveletno kobilo srebrno svetinjo, Simon Božič z Ribnega za dveletno kobilo 20 kron, Janez Šarl s Kupljenika za triletno kobilo, Jožef Vovk z Vrbe, Marija Šimnic z Bodešča, Franc Ribnikar z Dobrega polja in Klemen Pretner s Kupljenika, vsi za dveletne kobile srebrne svetinje.

Iz Kamnika. (Slavnost 20 letnice «Lira».) V nedeljo, dne 7. t. m. je praznovalo naše pevsko društvo «Lira» 20 letnico svojega obstanka. Nobeno pevsko društvo na Slovenskem še ni slavilo 20 letnice svojega obstanka, le naše društvo je srečno doživelo dobo dvajsetih let, v katerih letih je društvo bodrilo slovenski živelj in razveseljevalo z milo slovensko pesmico naš narod. V zahvalo svojega neumornega delovanja se je veselilo minulo nedeljo naše društvo «Lira», meščanstvo ter sploh Slovenci z njim vred. V ta namen je priredilo društvo v soboto dne 6. t. m. podoknici svojemu predsedniku g. Vremšaku in g. županu. Kljub neugodnemu vremenu izvršili sta se taisti v slavo in čast imenovanima. V nedeljo zjutraj naredlo si je mesto praznično obleko. Jupiter pluvius sam ni hotel motiti veselice, in bilo je res krasno jutro. Z veselimi obrazi smo se podali k vsprejemu društev na kolodvor, kjer je zasvirala domača godba. Gospod predsednik «Lira» pozdravi došle goste, katere so dražestne dame okrasile s šopki. Odzdravila sta predsednika pevskih društev «Slavec» in «Ljubljana». Odkorakala so nato društva v mesto, kjer jih je pred mestno hišo čakal župan Močnik. V svojem pozdravu je omenjal, da si mesto šteje v veliko čast sprejeti med se člani pevski društvi «Slavec» in «Ljubljana». Odzvala sta se zopet predsednika imenovanih društev. Zala županova hči, gospodična Močnikova je nato pristopila s trobojnico v roki ter s krepkim glasom nagovorila društvo «Lira», povdarjaje njega zasluge v 20 letnem delovanju. V teku

Kranj, Krško in drugi. Tudi sedaj se mu prirejajo sprejemi, a vendar kak razloček!

Takrat so posamezniki in društva kar tekmovali med seboj, kdo bode več pripomogel za slovesni sprejem, in vsakdo je bil srečen ter vesel, da je mogel pozdraviti vladiko. A sedaj se pa vse stori le na prigovarjanje in agitiranje od strani duhovščine; nikjer ni istega navdušenja, iste odkritosrčne ljubezni in radosti kakor prva leta, ampak vse je prirejeno pod krinko hlimbe in klečeplazstva. Mi vidimo, mi čutimo razloček, in tudi ljubljanski škof ga čuti in vidi, ako ima oko, ki vidi, in srce, ki čuti.

Sicer so pa kranjski klerikalci napravili po svojih skromnih močeh kolikor je bilo pač mogoče. Moško pevsko društvo v zvezi z godbo gasilnega društva je priredilo v nedeljo zvečer škofu podoknico. Ne vemo, če ima škof posluh. V nedeljo zvečer smo mu želeli prav iz srca, da bi ga ne imel in da bi bil še zraven gluha na obe ušesi. Potem bi saj ne bil čul groznih glasov, ki so neki prepodili vse podgane v okolici in ne bi bil slišal pozdrava korenjaškega «bandaführerja», ki se je na škofovo zahvalo odrezal takole: «Častiti gospod! V imenu gasilnega društva vas srčno pozdravljam —», četudi gasilno društvo ni bilo navzoče. Kljub temu sta si velika moža krepko segla v roke, na kar je general brez armade, ponosen na svoj duhoviti govor odkorakal z godbo. Po-

te lepe dobe je blažilo in razveseljevalo slovenske duše ne le v domačem kraju, temveč celo že v tužnem Korotanu, katerega sinove je bodrilo, da ne klonijo svojih glav silnemu pritisku tujcev. Tudi zanaprej naj goji lepo slovensko pesem in njega strune naj vsigdar ubrano zvene. Končuj svoj govor s «Slava Ti, živela, živela!» priprne zastavi trak, katerega so podarile kamniške Slovence. Po skupni pevski vaji ob 10. uri so se podala vsa društva ob 11. uri k maši, pri kateri je «Lira» pela jako precizno Nédvedovo mašo. Po maši se je vršil spreved po mestu do mestne hiše. Društva sta spremljali tudi veteransko in gasilno društvo. Popoldne pa sta prišli še društvi: iz Zagorja ob Savi in pevski zbor čitalnice v Kranju. Ob eni se je vršil banket pri Fischerju. Tistega so se udeležili meščani, zastopniki društev in došli gostje. Posebno so se ga v lepem številu udeležile kamniške rodoljubkinje. Vrsto napitnic je otvoril gospod predsednik Vremšek, ki je napil Njega Veličanstvu, druga napitnica je veljala gostom, katere je pozdravil z iskrenimi besedami ter jih zahvalil, da so se udeležili slavnosti v tako častnem številu. Njegovemu govoru so sledili viharji «živio»-klici. K besedi se oglasi predsednik «Ljubljane», g. Orehek in napije društvu «Lira». Obžaloval je, da se za tako velike slovenske slavnosti, akoravno je udeležba velika, vendar slovensko ljudstvo in društva premalo zanimajo. Take prilike, pravi govornik, naši nasprotniki Nemci vse drugače izrabljajo, da jih proslave. V dokaz navaja veliko pevsko slavnost v Gradcu, ki je bila le provokacija našemu slovenskemu narodu, ker je bila prava pangermanska demonstracija. Nato je napil predsednik «Slavca», g. Dražil g. županu kamniškemu z željo, da ostane napredni Kamnik i še v naprej narodno-napredna trdnjava. Vršilo se je še dokaj napitnic, izmed katerih omenjajmo napitnico, naslovljeno narodnim kamniškim damam, gospoda Orehka, ki je izpodbujal tiste k narodni zavesti in narodni izgoji otrok. Odzvala se je napitnici v lepih besedah gospa Vremškova, zatrjevala, da ostanejo kamniške dame še nadalje požrtvovalne za narod. Ako se pa od nas zahteva — nadaljuje govornica —, da bo prava izgoja narodne mladine, naj tudi gospodje skrbijo za to, da se seznanjajo le z za narod vnetimi narodnjakinjami. Govoril je med drugimi še g. župan Močnik, ki se je obenem spominjal velezaslužnega predsednika «Lira», g. Vremškega in naznanil, da je društvo podarilo vojemu dičnemu predsedniku diplomo častnega članstva.

slušalci pa so prorokovali: Dež bo! dež bo! Prorokovanje se je izpolnilo šele včeraj zjutraj. Če ima imenitni govornik pri tem res kako zaslugo, so mu za to hvaležni klerikalci, kakor liberalci. Slava mu! Turist.

Nekoliko črtic o lužiskih Srbih.

Nabral Marjan.

Lužiški Srbi živijo dandanes samo po nekaterih mestih, trgih in selih v brandenburški in šleski pokrajini v Prusiji in na Saksonskem. Delé se na gornje in dolnje Lužičane. Zemljišče, na katerem bivajo Lužičani, obsega 12.789 km². Vseh skupaj jih je okrog 170.000. Gornji Lužičani so po veri protestantje, izvemši 10.000 katolikov, a doljnji so vsi brez izjeme protestantje.

V najznatnejših trgih in mestih doljnjih Lužičanov se govori radi mešanja z nemškim življenjem več nemški kot lužiško-srbski. Narodno življenje, bolj ali manj nedotaknjeno in čisto, se more dobiti le po vaseh doljnjih Lužice, a duševno delo narodnemu duhu v Budišinu.

Lužiški Srbi so bili razdeljeni na mnogobrojna neznatna plemena. Ker niso imeli močne politične organizacije, je popadalo jedno pleme za drugim pod močnejšega sovraga, a izgubivšim politično svobodo je opešala tudi narodnost. Še v XIII. veku so čuvali lužiški Srbi narodni jezik v bogoslužju in pri sodiščih. S XIV. vekom se gubi narodni jezik iz sodišč na korist nemškega,

G. dr. Orel je napiyal v imenu «Slovenske Matice» i. t. d. Meščanska godba je med banketom pridno svirala, kakor tudi pri koncertu. Ob štirih se je pričel koncert, na katerega je došlo vse polno občinstva. Društva so tekmovala v umetniškem petju. Čuli smo mile naše slovenske pesmi in s ponosom lahko rečemo, da, dokler ima slovenska pesem tako močno in krepko zaslombo, se nam ni bati pogina. Treba je le poguma našim društvom in dosegli bomo svoj cilj. Slavnostni govor je srečno dovršil gosp. Pintar. Brzjavov je došlo 15, med temi 12 iz tujine in le trije iz Kranjskega. Iz tega je razvidno, da se naša društva premalo zanimajo za take važne in redke veselice. Slavnosti se je v lepem številu udeležilo tudi «Slovensko bralno društvo v Trzinu» z zastavo, katero se ni ustrašilo dolge poti. Le prehitro je napočila ura ločitve, društva so začela odhajati, in Kamničani si bomo v lepem spominu obdržali to znamenito slavnost. Naši «Liri» in vsem pevskim društvom, ki so nas zabavali, pa kličemo! Le tako naprej! Živio!

Birma v Kranju.

Dokler se ni polastila nervoziteta cerkvene uprave na Kranjskem, imela je delitev svetotajstev ne le nekaj posebno vzvišenega, ampak tudi nekaj poetičnega, nekaj poetičnega za liberalca in klerikalca. Največ poezije je pa imel na vsak način zakrament sv. birme, ne le za otroke, ampak tudi za botre. Otroci v naših krajih prejema ta zakrament v letih, ko še niso zmožni pojmiti njegov verski pomen v polnem obsegu, vendar ga pričakujejo vsi trepetajočih src in žarečih oči. Vsaj je sveta birma v zvezi vedno z raznimi udobnostmi.

Zaplenjeno!

Če je kdo o tem dvomil, prepriča se lahko po poročilu, katero je objavil «Slovenec» dne 10. septembra o birmi, ki smo jo imeli dne 8. septembra v Kranju. V tem poročilu posega zopet neka neukretna roka v versko čuvstvovanje kranjskega meščanstva, katerega se nihče ne dotika, in ga hoče zlorablja v umazane politične namene. Tu ni besede o svetosti sv. birme, ampak mnogo

a iz bogoslužja na korist latinskega. Reformacija v XVI. veku, ki se je pojavila tudi pri gornjih Lužičanih, že ni mogla več radi velikega političnega in kulturnega vpliva Nemcev rešiti lužisko-srbskega jezika in narodnosti zatiranja ter slabljenja, čeprav spada v to dobo najstarejši ohranjeni spomenik srbsko-lužiskega jezika: rokopisna «Nova Zaveza» iz l. 1548. in mali kancional z molitvami in Lutrovim katekizmom, izdan od evangelijskega propovednika Albina Moltera l. 1574. V drugi polovici XVI. veka in v XVII. se nadaljuje propad lužiskih Srbov, a v tridesetletni vojski nastala beda jih je oslabilila neizmerno tudi v gmotnem oziru. Od delavcev tega časa se odlikujeta posebno Miha Brancel in njegov sin Abram. Oče je prevedel na srbsko-lužiski jezik «Novo Zavezo», trudil se je tudi, da ustanovi naroden pravopis in izdal za narod dosti cerkveno-poučnih knjig. Sin se je zanimal zlasti za zgodovino in jezik svojega naroda, a tiskal svoja dela večinoma v latinščini. V prvi polovici XVIII. veka je izdan v gornje-lužiskem narečju prevod celega sv. pisma. Razen tega je izšlo v XVIII. veku dokaj veliko število duhovnih pesni ter propovedij za protestante in katolike. V sedemletni vojski, ki je večinoma divjala na ozemlju Lužičanov, se je uničilo to posvetno in književno delovanje. V ta čas spadajo znanstvena dela dr. Dragotina Gottloba, v katerih se govori o čuvanju lužisko-srbskega jezika in o proučevanju narodnih del.

Se nadaljuje...

besedi o običajnem načinu škofovega sprejema in o razobešenih zastavah. Bili smo vedno mnenja, da birma ni v nikaki zvezi s politiko, mi smo mnenja, da je to najlepši otročji praznik in da je naravnost frivolno, zlorablja birmo v politične namene.

Ker je kranjska duhovščina v nasprotju z duhovščino po drugih gorenjskih mestih težila na to, da se zastave izobesijo, je bilo pričakovati, da se bodo razobesile. Prav pa so obdržali tisti, ki so trdili, da se tu ne gre za birmo, ampak za politično spekulacijo in zato so se zastave razobesile le deloma. Zelo pa se moti dopisnik, če misli, da so tisti, ki so razobesili zastave, hoteli dokazati, «da se ne dadó komandirati neki kliki». Dopisnik je menda že tako dolgo v Kranju in ima iz tega časa toliko izkušenj, da bi lahko vedel, da se kranjski meščani sploh ne dajo komandirati. O tem bi se došedaj že lahko prepričal. Ampak ločiti znajo verske in cerkvene zadeve od političnih, kar bi se o dopisniku ne moglo trditi. Ko pa pride do novih volitev, se bo prav gotovo prepričal, da kranjski meščani sicer razobesijo zastave, kadar pride škof birmovat njihove otroke, ki so jim najbližji in najdražji, da pa si ne pustijo zlorablja svojega verskega čuvstvovanja v politične svrhe. Vedno pa ločijo politika od cerkvenega dostojanstvenika. In če so tudi nekateri razobesili zastave, ko je škof prišel birmovat, vendar ne bodo volili — Koblarja.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Klerikalni «tabor» v Ljubljani. Za dne 12. oktobra letos napovedujejo naši brumni klerikalci velikanski tabor, ki se ima vršiti v narodno-napredni Ljubljani. Pravijo sicer, da hočejo demonstrirati za splošno volilno pravico, a to je le zgolj pretveza, da bi izvabili čim več nerazsodne mase v Ljubljano. Strastni dr. Šustersič je celo na nekem shodu pravil, da je treba liberalce pobiti kakor polhe. Politični klerikalni otročaji pa kvasijo okrog, da bo dne 12. oktobra nekaj takega, kakor je bilo zadnje dni v Zagrebu. A najbrž delajo račun brez krčmarja. V kratkem izpregovorimo še kaj več o teh pobalinskih provokacijah. Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je v očigled tej klerikalni predrznosti sklenil prirediti na ta dan protidemonstracijo. Podrobnosti nam še niso znane.

Izdajatelj «Slovenca», dr. Evgen Lampe — obsojen na šest mesecev zapor. Pred ljubljanskimi porotniki je bila minuli četrtek zanimiva obravnava. Višjesodni svetnik dr. Andrej Ferjančič (zastopan po dr. K. Trillerju) je tožil «Slovenca» (zastopan po dr. Brejcu), ker je ta list pod zaglavljem «Na begu pred resnico» o njem trdil, da je beračil za nadsvetniško mesto, da je v ta namen zlorabil svoj mandat, da krađe davkoplačevalcem denar iz žepov i. t. d. Porotniki so izdajatelja «Slovenca», dr. Evg. Lampeta, malega sicer po postavi, a velikana v zabavljanju in obrekovanju, soglasno obsodili na šestmesečni zapor. Poleg njega pa bo sedel še en mesec odgovorni, slavnati urednik «Slovenca», katerega so porotniki spoznali z 8 proti 4 glasom tudi sokrivim. Oba morata seveda plačati tudi vse sodne stroške. Le tako naprej, dokler je še vetra kej!

Opozarjamo na jutrišnjo slavnost otvoritve vodovoda v Škofji Loki. Sredi glavnega trga je nalašč za to slavnost napravljen lep vodomet, katerega je postavila tvrdka, ki je zgradila ta vodovod. Kdor utegne, naj pohiti ta dan v Škofjo Loko na lepo slavnost.

Dekanove ekstravagance. Ne vemo, po katerem času je pričel urejevati dekan uro na stolpu naše župne cerkve. Zdi se nam, da po nobenem, ampak edino le po svojem želodcu. Ta ura je namreč že par dni za cel četrt kasneje od kolodvorske. Kako usodepolno more biti to, vé vsakdo, kdor ima opravke ob določenem času. Imel sem priliko opazovati ljudi, ki so zamudili vlak. Misliti se dá, da ni bil nihče izmed njih dobre volje, ker jim je vlak odpihal pod nosom. Ali bi ne bilo pametnejše, ko bi se Koblar malo bolj brigal za cerkveno uro, kakor za lintverna v Šenčurju.

Osebnosti. Gospod Fr. Gärtner, učitelj v Kranju, je na lastno prošnjo premeščen v Ljubljano na II. mestno ljudsko šolo. Na njegovo mesto je deželni šolski svet postavil g. Fr. Ivanca iz Senožeč. — Na II. mestno šolo pridejo tudi: kot nadučitelj g. Fr. Gabršek, gg. P. Gorjup iz Kamnika in J. Bernot iz Velike Doline. — Gosp. Jakob Dimnik je postal voditelj I. mestne deške ljudske šole.

Birma v Kranju je bila na praznik 8. t. m. Gospod knezoškof se je pripeljal v Kranj že v nedeljo 7. t. m. iz Besnice s popoldanskim vlakom. Vladiko so pozdravili pred župno cerkvijo gg. voditelj c. kr. okrajnega glavarstva A. Pirc z deželnovladnim tajnikom baronom Schönbergerjem, gimn. ravnatelj J. Hubad (v imenu cesar Franc Josipove gimnazije!) z jednim profesorjem in jednim suplantom, višji davčni nadzornik J. Jordan z dvema uradnikoma, cesarski svetnik župan K. Šavnik, oba ključarja, nadalje vodnica Marijine družbe in slednjič s šopkom učenka IV. razreda. Sicer je bilo pri vsprejemu občinstva približno toliko kakor takrat, ko se je g. dekan Koblar prvič pripeljal v Kranj kot novoimenovani župnik. Zvečer po 9. uri je priredilo moško pevsko društvo zgodbo gasilnega društva škofu serenado. Prirediteljem podoknice prav gotovo ustrežemo, ako opustimo vsako kritiko posameznih točk. V ponedeljek je škof pridigoval, bral pontifikalno mašo in na to birmal 316 otrok. Popoldne po obedu se je odpeljal knezoškof v Naklo, kjer je bila drugi dan birma. Kdaj bo birma v Strževem, še ne moremo poročati. — Povodom birme je uprizoril naš dekan malo politično demonstracijo z namenom, da bi se zopet obregnil ob kranjske liberalce. Raz prižnico je dekretiral, da naj se razobesijo zastave, dasiravno je dobro vedel, da se kaj takega v Radovljici, Trzinu, Lescanah i. t. d. ni zgodilo, ker so povsod škofa že pred štirimi leti, ko je prvokrat prihajal v različne kraje naše škofije, sprejeli z vsem sijajem in to zlasti v Kranju. Če se drugim občinam ni zdelo potrebno razvijati posebnega sijaja pri sprejemu, potem bi si bil Koblar moral misliti, da bodo Kranjci, ki sicer gotovo umejo ločiti pri škofu politika od cerkvenega dostojanstvenika, smatrali Koblarjevo zahtevo, ravno v Kranju razobesiti zastave, za brezobzirno izzivanje, posebno še glede na to, da bo škof Jeglič s svojimi šentvidskimi zavodi neizmerno škodoval tukajšnji gimnaziji, katero je z velikanskimi troški zgradilo kranjsko meščanstvo. Čisto naravno je, da so odločnejši meščani odgovorili na Koblarjevo izzivanje s tem, da niso razobesili zastav in nekateri so si pomagali na ta način, da so razvili le po eno zastavo. Da so Koblar in z njim združeni nezadovoljneži hoteli priliko birmovanja vporabiti le v demonstracijo, dokazuje dejstvo, da so prvi potisnili zastave skozi «lafrance» oni malkontenti, ki cerkve nikdar znotraj ne vidijo, na kar so še posebno ponosni. Znani general (naj oprusti, ker se ga že toliko časa nismo spominjali!) je med birmo na glavnem trgu izjavil: «Ljudje mislijo, da so zastave zaradi birme, pa so za vse kaj drugega. M—hm! Jim bomo že pokazali!» Agitirali so po mestu za svojo otročjo demonstracijo in pri tem izigrali osebo g. župana. Kljub vsemu naporu ni bilo v celem mestu razobešenih niti 70 zastav (na mestni hiši ni bilo niti ene) in glede na slab uspeh si menda tudi niso upali uprizoriti razsvetljave. V ponedeljek popoldne je hlačalo naduto kaplanče po trgu in zapisovalo one, ki niso imeli razobešenih zastav. Gospodje so potem v svoji krščanski ljubezni (?) obelodanili v «Slovincu» imena onih, katerim so hoteli posebno škodovati. Domišljave reve! Morda ta nesramnost strezne tudi one, ki so zagovarjali razobešenje zastav. Kranjski meščani si pa za prihodnje dobro zapomnite, da vas hočejo spraviti pod policijsko nadzorstvo mlečnozobih kapelančkov.

Posledica šencurskega shoda. Pri tukajšnjem kazenskem sodišču je bil obsojen na 48urni zapor Janez Jakopič, bivši urednik «Slovenskega Lista» in dr. Brejčev spremljevalec, ker je v Šencurju preveč nadlegoval službojučega orožnika.

Gospod Ivan Cof, lastnik «Cofišča» nam piše, da «Cofišče» ni pristopno vsakemu in vsaki čas. Javnosti

je odprto samo ob nedeljah in praznikih in le proti vstopnini; ob delavnikih pa imajo vstop le društveni društva «Mali turist» in po njih vpeljani gostje.

Umrli je v Kranju gospodična Franciška Kalker v starosti 76 let. Naj v miru počiva!

Občinske stavbe v Kranju. Nova klavnica je v surovem stanju dograjena in pokrita. Sedaj se bode le še ometala, potem pa se bodo postavile notranje uredbe. — Tudi prizidek pri gimnazijskem poslopju hitro napreduje.

Nesreča. Hišna posestnica Ivana Stern iz Ljubljane se je peljala od birme v Naklem proti Trzinu. Voznik je bil precej vinjen in je podil konja. Pri nekem cestnem ovinku v Naklem se je voz zadel v vogel neke hiše in se prevrnil. Gospa Stern se vrne raz voz in se pri tem zlomi levo roko in poleg tega poškoduje še na desni roki in desnem kolenu. Prepeljali so jo v deželno bolnišnico.

V Cerkljah so minulo nedeljo peli noži. Neznani fant je namreč ponoči napadel delavca Janeza Martinjaka z nožem, s katerim ga je težko ranil. Napadenec ima na vratu, hrbtu in na prsih po eno, na glavi pa dve rani.

Železniški promet na državni železnici. Minula dva praznika je bilo krasno vreme in vsled tega je bil promet na gorenjski železnici tako ogromen, kakršen menda še nikdar. Vozilo je namreč vstevši vojaške vlake 80 osebnih vlakov na vseh treh progah državne železnice iz Ljubljane in nazaj. Odhajajoči vlaki so imeli 56 strojev z 488 vozovi, došli pa 52 strojev s 504 vozovi. Skupno število vseh potnikov je znašalo 30.491. Tako je bilo na postaji Škofja Loka oddanih 1854, v Kranju 2500, v Podnartu in Otočah 5014, v Lescanah 2688 voznih kart.

Na Brezjah je bilo minula dva praznika 22.000 romarjev.

Gasilnemu društvu v Kropi je daroval veletržec g. Jurij Megušar 200 K.

Hiša za uboge na Bledu. Blejska občina je ustanovila in otvorila hišo za ubožce. To ji je bilo omogočeno vsled velikodušnih daril v skupnem znesku 2550 K, katero svoto so zložili gospodje: ravnatelj industrijske družbe K. Luckmann, graščaki Ad. Muhr, baron Schwegel in knez Ernest Windischgrätz, ruski državni svetnik Fišer in posestniki vil Gustav in Jeaneta pl. Pongratz, gospa Matilda de Apatia pl. Georgiewitz in Ivan Weitzer.

Na Bledu se je poročil deželnovladni koncipist v Radovljici, gospod Mihael Angelo baron Zois pl. Edelstein z gospico Mileno Treo iz Ljubljane.

Na Bled je došlo do 1. septembra letos 2214 tujcev, za 68 več kakor lansko leto ob tem času.

V bohinjškem predoru je dne 9. t. m. predčasno izproženi razstrelni pok ubil dva delavca.

Posetnikom Češke kočje pod Grintavcem na znanje! Redno oskrbovanje Češke kočje preneha za to leto s 15. septembrom. Ker pa so gore prav v jeseni najkrajše in je pot do kočje vedno lahka, dokler ne zapade sneg, zato naj se s tem dnevom ne zaključijo obiskovanje te divne planinske točke. Kdor pa namerava odslej posetiti kočjo, ta stori dobro, ako na mitnici v Kokri povpraša po oskrbniku kočje, g. Krču, ki biva od 16. t. m. naprej v Kokri; on bo dal potrebna pojasnila ter se bo, ako se želi, pridružil izletnikom.

Stavbinske stvari v Spodnji Šiški. Letos se mnogo zida v Spodnji Šiški. Tako je med drugim dograjena hiša ravnokar umrlega trgovca Kostilaca, pivnica pivovarne Reininghaus iz Gradca in hiša zidarskega mojstra Gregorca, dalje hiša Seidllova in ljubljanskega pekovskega mojstra Föderla; nekaj poslopij pa se pravkar preziduje in oplešava.

V Kamniku je umrl dne 10. t. m. g. Josip Orel, posestnik, občinski odbornik in predsednik mestne hranilnice.

Na Kranjskem sploh.

Sijajen shod se je vršil minulo nedeljo v Novi vasi pri Zireh. Prišlo je na ta shod nad 600 udeležencev. Shodu je predsedoval vrli župan Kopač, kot govornik je nastopil g. dr. Tavčar, ki je zlasti govoril o nespametni obstrukciji v deželnem zboru. Poslanec Božič, ki je de-

želni poslanec v tem kraju, je opravičil svojo odsotnost, ker se zdravi na Češkem. Na ta shod sta prišla razgrajati tudi kapelana Hribar in Lavrič s pijano tolpo, ki je štela ravno 21 glav. Kapelana sta se obnašala skrajno sirovo. Prišla sta pač z namenom, da razženeta shod, a sta se strašno urezala. Kmetje, videč ju, so taista hitro odpravili. Padlo je tudi nekaj udarcev in enega je dobil tudi Lavrič. Potem je nastal mir in dr. Tavčarjev govor je bil s burno pohvalo sprejet. Poslušali so ga pazljivo celo pijani klerikalci. Sprejeta je bila brez ugovora ostra resolucija proti obstrukciji, napredni stranki in poslancu Božiču pa toplo zaupnica.

Porotne obravnave v Ljubljani. 17 letna posestnikova hči Neža Primožič iz Podjela pri Škofji Loki je bila obsojena zaradi detomora na štiri leta težke ječe, 43 let stari delavec Janez Logar iz Zgornje Bele pri Kranju zaradi umora na pet let težke ječe.

Na vislice so obsodili minulo soboto v Novem mestu Franca Franciča, ki je svojo ženo ustrelil in potem pobegnil v Ameriko, odkoder so ga zopet prepeljali v Novomesto.

Križem sveta.

Razne vesti. Na Dunaju je v četrtek neki 19 letni Spangel obesil svojo 19 letno ljubimko, potem pa še sebe. Spangel je mrtev, deklica pa se je rešila. — Listi poročajo, da je začel ognjenik Vezuv zopet bljuvati. — V Trstu so razmere precej napete. Te dni je namreč stopilo okrog 700 delavcev v štrajk. Vlada je za vsak slučaj poklicala nekaj vojaštva iz Ljubljane in Pulja. — V Celovcu je umrla 104 leta stara Katarina Glančnik. Bila je do zadnjega še precej zdrava in krepka. — 20 oseb je strela ubila pretečeno soboto ob priliki strašne nevihte, ki je razsajala po Saksonskem. — Mnogo ruskih dijakov, ki so bili obsojeni zaradi izgrediv v mesecu februarju, je ruski car pomilostil, a dijaki so odklonili pomilostjenje.

Prevelik za ječo. Ameriški «Glas Naroda» piše, da so dne 20. avgusta na Lewis Street, Manhattan-Borough v Novem Jorku zaprli 6 čevljev in 5 palcev dolgega pijanega moža, ker je preveč pil. Ker je bil mož previsok, ga je sodnik izpustil.

Gospodarske stvari.

Kmetijska podružnica v Krškem je sklenila prirediti dne 12. in 13. oktobra t. l. v šolskih prostorih razstavo grozdja in sadja, spojeno s poskušališčem domačih vin. Razstava bode kazala napredek krškega okraja v vinarstvu in sadjarstvu in bode za interese zelo poučna.

Razglas za nakup 880 metrskih stotov pšenične moke. C. in kr. intendantca 3. voja v Gradcu namerava kupiti 880 metrskih stotov pšenične moke za peko. Pismene ponudbe se imajo do 22. septembra t. l. 9. ure dopoldne vložiti pri omenjeni intendantciji. Razglas z natančnejšimi pogoji in ponudbenim vzorcem je na ogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Tedenski sejem v Kranju dne 9. t. m.

Prignalo se je 180 glav goveje živine, 10 telet, 60 prašičev, — ovac, — koze, 105 buš. — 50 kg: pšenice K 7-25, prosa K 6-50, ovska K 6—, rži K 6-25, ajde K 7—, ječmena K 5-50, krompirja K 2—.

Zahvala.

Svojim prijateljem in znancem kličevo pri odhodu iz prijetnega Kranja še enkrat srčni

3 Bogom!

ter se zahvaljujeva za dokaze simpatij ob priliki odhodnice. Živeli!

Darila.

Odbor dijaške kuhinje v Kranju je prejel od 1. junija do 15. avgusta t. l. sledeče prispevke oziroma darove: profesorski kolegij za junij 10 kron, župnik Jernej Ramoveš v Poljanah 40 kron, neimenovana iz Trbiža 10 kron, dr. Mano Jagodiz v Trzinu 5 kron, lekarnar Vinc. Eggenberger istotam 3 kron, dr. Jos. Lukan v Kranju 10 K, iz zapuščine g. župnika Mat. Prežlja 20 kron, piké pri Frančku v Podbrezjah 1 krono, durakisti pri g. Petru Mayrju 80 vin., po dr. Fr. Prevcu zapadle are 5 kron, Alf. Pirc, vodja c. kr. okrajnega glavarstva 20 kron, profesorski kolegij za julij 10 kron, g. dr. Franc Prevc kazenska poravnava P. Š. 10 kron, Edv. Dolenz podari odškodnine iz kazenske razprave proti J. F. 25-50 kron, od razbitega kegljačkaga kluba 1-40 kron, gospodična Mar. Zhishmann 6 kron, Bog. Krenner iz Škofje Loke 4 krono, rodovina Zabretova iz Britofa v spomin na pokojnega očeta 50 kron, Franc Zaplotnik, posestnik iz Letenc 10 kron, Avgust Drukar pošlje po inicijativi koroškega Nemca, g. Wagenpfeila v družbi pri «Roži» in v «Narodni kavarni» za dijaško kuhinjo v Kranju nabranih 42-34 kron, župnik Alojzij Kummer na Šinkovem Turmu 4 krono, abiturijent Trojanšek izroči polovico prebitka abiturijentske veselice 92 kron, piké «SREJ» v Cojzovi koči 1-50 kron. Odbor dijaške kuhinje se najtopleje zahvaljuje za velikodušne darove, s katerimi mu je bilo omogočeno podpirati revne dijake ter prosi udano vse prijatelje mladine, da ostanejo še nadalje naklonjeni dijaški kuhinji ter podpirajo dejanski odborovo delovanje.

Gostilna „pri Finfarju“

v Škofji Loki na glavnem trgu. 145—2

Naznanjam slavnemu občinstvu iz mesta, kakor tudi iz okolice, da sem s 1. septembrom prevzela gostilno „pri Finfarju“ v Škofji Loki na glavnem trgu. Točila bodem izborna Kozlerjevo marčno pivo, izvrstno pristno dolenjsko vino, kakor tudi druge vrste vina. Dobivajo se tudi okusna gorka in mrzla jedila po nizkih cenah. Postrežba točna.

Za mnogobrojen poset se toplo priporočam

Minka Krek.

Zanimiva knjižica za vsakega!

„Cerkvene pristojbine“

Štolnina

za Štajersko, Koroško in Kranjsko.

II. natis. Cena 12 kr. (24 vin.)

146—1

Založil in prodaja Rok Drofenik v Ljubljani, Florijanske ulice 33. Dobiva se tudi v L. Schwentner-jevi knjigarni v Ljubljani.

Sloveči profesorji
medicine in zdravniki
priporočajo

Tinktura za
želodec

lekarnarja Piccoli-ja

v Ljubljani

dvornega zalagatelja

Nj. svet. papeža

kot sredstvo, ki
krepča želodec,
vzbuja tek, po-
spešuje prebav-
ljenje in od-
prtje telesa
posebno zdravi
za one, ki trpe
na zastaranem
zaprtju.

Tinktura za želodec se razpošilja v škatlicah z 12 steklenicami za K 2-52, z 24 steklenicami za K 4-80, z 36 steklenicami za K 7—, z 70 steklenicami za K 13—.

I. 191—52

(Poštni paket pod 5 kg.)

Sl. šolskim vodstvom

na Gorenjskem se udano priporočam za cenjena naročila
šolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem
Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju

Naprodaj skoro čisto nov
harmonij za 45 goldinarjev.

Kje? se izve pri upravnistvu Gorenjca. 131—3

Otroški vozički

4·50
gld.

49—11

4·50
gld.

se dobivajo po sledečih cenah:

4·40, 5·50, 6·50, 7·50, 8·—, 9·—, 10·—, 12·—,
14·—, 16·—, 18·—, 20·— gld.

**Galanterijsko blago na drobno in
na debelo.**

ALBIN RANT v Kranju
pod mestom.

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve

***** v Ljubljani *****

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

== obrestuje po 4 1/2 % ==

od dne vložitve do dne vsdige brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se obrestovanje pretrgalo. 133—3

Loterijska srečka dne 6. septembra t. l.
Trst: 69 2 48 29 28

Za Sangrad

se išče

oženjen hišni oskrbnik.

Več se izve pri lastniku dr. Globočniku v Kranju. 142—2

Proda se hiša

na Primskovem iz proste roke radi nameravane preselitve.
Hiša je lepa, s ploščami krita, stoječa sredi mladega
sadnega drevja.

Hiša obsega 4 sobe, kuhinjo, klet, dryarnico, ima
lepo lego blizu železnega mosta med Kranjem in Prim-
skovem ter je jako ugodna za vsako kupčijo, bodisi z
lesom, poljskimi pridelki i. t. d.

Ta posest je z lepo zaraščeno živo mejo zagrajena.

Kupni pogoji, ki so jako ugodni, se izvedo pri last-
nici Mariji Blagne na Primskovem. 143—2

Zahvala.

Pred kratkem je zgorelo moje gospodarsko
poslopje, katero je bilo zavarovano pri banki

„SLAVIJI“.

Ta zavarovalni zavod mi je znatno zavarovalnino K 4300 brez odloga v mojo popolno
zadovoljnost izplačal, za kar se mu tem potom
iskreno zahvaljujem ter obenem vsakomur pri-
poročam to, res izborna domačo zavarovalnico.

V Tupaličah, dne 27. avgusta.

139—2

Peter Alešovec.

Išče se:

učenec za kovaški obrt in **kovaški
pomagač.** — Obenem tudi naznanjam, da se
pri meni najbolj hud konj podkuje brez vsake
nevarnosti na podkovski steni.

Spoštovanjem

135—2

KRISTIJAN BABIČ, kovač v Kranju.

12 kilogram. težko kolo

popolnoma novo, še malo rabljeno, sistem „Styria“, s acetelin-
svetilko, ki sveti kakor elektrika, se proda za 75 goldinarjev pri
g. Ignacu Verglesu, nadmlinarju v Kranju (Lajh). 137—2

Učenec

za trgovino z mešanim blagom, star 12 do 14 let, s primerno iz-
obrazbo in ako je mogoče tudi nekoliko znanje nemškega jezika.

Natančnejši pogoji se izvedo pri D. Klander, trgovcu v
Bohinjski Bistrici (Gorenjsko). 134—2

Mladenič

iz dobre hiše, ki je dovršil vsaj en gimnazijski razred ter ima ve-
selje do trgovine, sprejme se v pouk v večjo manufakturno trgovino
na Dolenjskem. Vstopi lahko takoj!

Kje? pove iz prijaznosti upravnistvo „Gorenjca“. 136—2

Priznано najboljšę

oljnate barve

smlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. 82—15

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Andrej Boucon

159-52 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

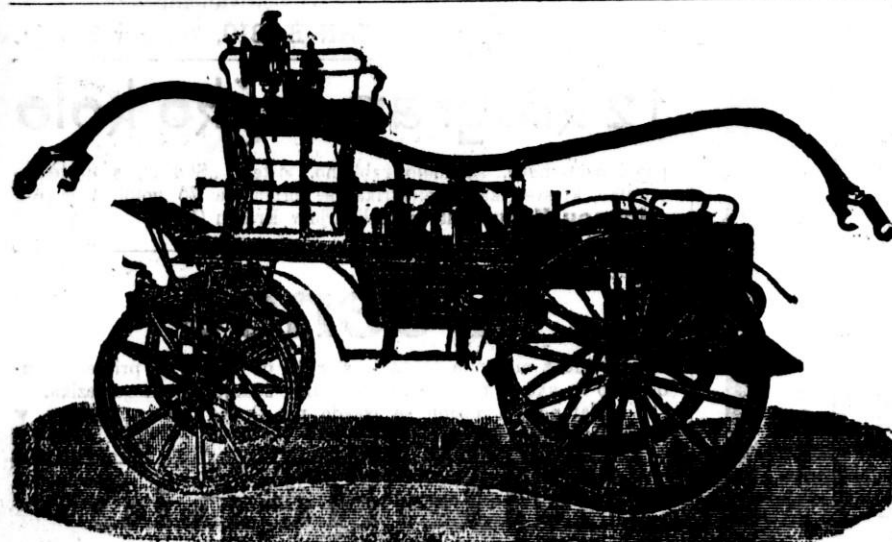
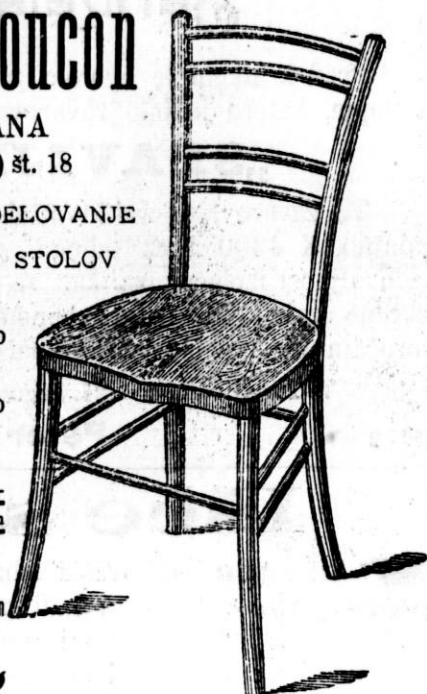
VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko spadajočih predmetov, ki se izvršujejo natančno po naročilu.

Zunanja naročila se izvršujejo točno in po najnižjih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoni in frankovano.

Zahtevajte „Gorenjca“
v vseh gostilnah in kavarnah!

R. LANG, Ljubljana (Kolizej)

tovarna za modroce na peresa in posteljno opravo, saloga pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob, otročjih vozičkov, naslonjačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 60—21

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastoj in poštne prosto.

Prodaja tudi na obroke.

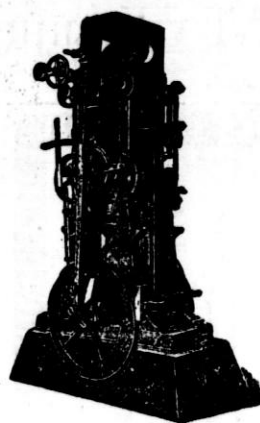
Razpošiljanje točno.

Predtiskarija **FRANJA MERŠOL** Predtiskarija

LJUBLJANA, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — po zelo zmernih cenah. 158-52

Monogrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsakršno blago. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

G. Tönnies

Ljubljana 76—16

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ameriške turbine, bencin-motore in parostroje.

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, l. moravska mehanična tkalnica čevl in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča 13—34

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno. Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Naprodaj je več novih in rabljenih

HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v
upravnistvu „Gorenjca“.

1-87

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne
križe, štedilnike i. t. d.

81-16

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-
cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v
to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga
strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepene v najboljših kako-
vostih. — Strelovodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z
obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stra-
nišč in kopelnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti
jamstvu primerne, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje
brezplačno.

118-7

Posamezne številke „Gorenjca“

se prodajajo po 10 vin. v

Škofji Lokl pri g. M. Žigonu, trafika na
glavnem trgu;

Radovljici pri g. Otónu Homannu, glavna
trafika.

J. Sartori

ključavničarstvo in trgovina z železnino

v Radovljici, Gorenjsko

priporoča svojo zalogo najboljših

mlatilnic na vitle po K 103.—

„ „ roke „ „ 112.—

vsake vrste slamoreznic, šivalnih strojev za krojače
in šivilje, kolesa (bicikelji) od K 160—240.

Najboljše železo in jeklo, kovina za okna in vrata
štedilna ognjišča vsake vrste, kuhinjske posode

i. t. d. i. t. d. 112-8

FRAN DETTER LJUBLJANA

na Starem trgu šte. 1

Prva in najstarejša

156-52

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam
svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, ki se dobivajo v
njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključavničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

105-18

priporoča Iv. Pr. Lampret, tiskar v Kranju.

Kuverte in vizitnice po najnižji ceni

Birmanska darila

ure, zlatnino
in srebrnino
po jako nizkih cenah
priporoča

H. SUTTNER, urar
v Kranju. 73-18

Ceniki zastonj in poštne prosto.

Stanje hranilnih vlog:
1,200.000 K.

Rezervni zaklad:
nad 36.000 K.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvo
sprejema hranilne vloge vsaki dan in jih obrestuje
po 4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
za vložnike plačuje iz svojega. 20-24

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 97-11

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastonj.

JOS. POGAČNIK

krojaški mojster v Radovljici štev. 41

priporoča slavnemu občinstvu

svojo delavnico za izdelovanje

Raznovrstnih
oblek

za gospode, uradniških uniform, salonskih,
turistiških in kolesarskih oblek, havelokov,
površnikov za spomladansko in letno sezono.
Različno blago, in sicer najmodernejše je vedno
14-33 v zalogi.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnštvo se nahaja v hiši štev. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Ne skisanim filistrom
ampak
prijateljem humorja
priporočamo

NAVHANCE

spisal Rado Murnik.

Velika 8°.

Str. 229.

Vsebinski:

Indijanci. — Iz Dragovega dnevnika. — Prisiljeno
zelje. — Matura. — Nirvana. — Ata Žužamaža. —
Čačkočkar pa Križkraj. — Peklenski napredek. —
Zavozlan roman. 96-11

Cena K 2-50, po pošti K 2-70.

Založništvo L. Schwentner

v Ljubljani, Dvorski trg 3.

Večkrat premitano!

Glinaste peči,
štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in največja

kovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Dreise

75-17

v Ljubljani.

Nad 500 različnih vzorcev

Pri nakupu blaga za

Moške obleke

se dobro priporoča

R. MIKLAUC

v Ljubljani, Špitalske ulice štev. 5

ki ima v zalogi vedno najnovejše blago.

O resnično nizkih cenah se vsakdo lahko prepriča.

74-18

Vzorci pošilja na zahtevanje poštne prosto

Postrežba zanesljivo dobra

Cene jako ugodne